

Bilaga 1

Utlåtande från Jönköpings kommuns stadsjurister gällande införande av riktlinjer för spelning av musik i kommunens föreskrifter

Utlåtande daterat den 6 december 2024

Enligt 9 kap. 12 § MB får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även i andra fall än som avses i 10 och 11 §§ (dessa två paragrafer rör grundvattentäkter och djurhållning) meddela de föreskrifter som behövs till skydd mot olägenheter för människors hälsa. Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela sådana föreskrifter.

Av bestämmelsens andra stycke framgår att i föreskrifter enligt första stycket får anges att verksamheter som kan medföra olägenheter för människors hälsa inte får bedrivas eller att vissa anläggningar inte får inrättas utan att kommunen har lämnat tillstånd eller en anmälan har gjorts till kommunen.

Av 9 kap. 13 § följer att kommunala föreskrifter som meddelas till skydd mot olägenheter för människors hälsa inte får medföra onödigt tvång för allmänheten eller annan obefogad inskränkning i den enskildes frihet.

Regeringen har med stöd av bemyndigandet i 9 kap 12 § MB gett kommunen rätt att meddela vissa föreskrifter enligt 39, 40 och 42 §§ i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH).

I sammanhanget kan särskilt noteras att enligt 40 § 3 stycket FMH får kommunen i ett enskilt fall meddela föreskrifter om begränsningar av eller villkor för utövande av gatumusik på viss offentlig plats om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer.

Vad jag kan se finns det i övrigt ingen rätt för kommunen att meddela föreskrifter om musikbuller för att hindra att olägenheter uppkommer för människors hälsa.

Jag kan mot denna bakgrund inte se att det är möjligt att införa föreslagna bestämmelser i hälsoskyddsföreskrifterna.

Det kan nämnas att det finns vissa möjligheter för en kommun att meddela föreskrifter mot buller som stör den allmänna ordningen med stöd av förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen. Då frågan inte verkar röra denna situation har jag inte utrett detta närmare.

Vidare, vad gäller eventuell reglering i riktlinjer kan nämnas att det finns en dom från mark- och miljödomstolen i Vänersborg (meddelad 2014-03-04, mål nr M 4037-13) där en kommunen ansågs ha antagit kommunala riktlinjer som gick utöver vad en kommun har behörighet att meddela föreskrifter om. Domstolen fann därför att riktlinjerna inte kunde anses rättsligt grundade och att det saknas skäl att vid tillsyn beakta riktlinjerna. (Det rörde sig om en riktlinje om ekvivalent ljudnivå utomhus på offentlig plats efter klockan 22.00. Enligt riktlinjen fick den ekvivalenta ljudnivån för musik som härstammar från restaurangverksamhet inte överstiga 50 dB(A) utomhus och på offentlig plats efter klockan 22.00.) Domen tyder på att för det fall kommunen skulle införa föreslagna bestämmelser i form av riktlinjer så beaktas riktlinjerna ändå inte vid tillsynen. Jag skulle resonera likadant gällande policydokument.

Utlåtande daterat den 5 juni 2025

1. Enligt 3 kap. 8 § ordningslagen och 1 § förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala ordningsföreskrifter enligt ordningslagen får kommunerna meddela föreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Av SKR:s underlag för allmänna lokala ordningsföreskrifter, som får anses vägledande för den fråga du ställt om möjligheten att föreskriva om begränsningar avseende musikbuller framgår bl.a. följande:

”Föreskrifter om förbud mot visst buller får förekomma endast i de fall störningarna som föreskriften är avsedd att förebygga mera direkt riktar sig mot eller skulle drabba trafikanter på offentlig plats. Sådana föreskrifter kan därför inte utfärdas i syfte att i första hand freda de omkringboendes nattro. Föreskriften får inte avse buller som utgör olägenhet för människors hälsa, utan endast buller som stör den allmänna ordningen.

Beträffande störande gatamusik finns det möjlighet att med stöd av 40 § tredje stycket förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, att i ett enskilt fall meddela föreskrifter om begränsningar av eller villkor för utövande av gatamusik på viss offentlig plats om det

behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer. Någon lokal ordningsföreskrift som förbjuder gatamusik får däremot inte förekomma. Enligt 1 § i den förordning som bemyndigar kommunerna att meddela lokala föreskrifter (SFS 1993:1632) får de lokala föreskrifterna inte inskränka den enskildes frihet att framföra musikaliskt eller annat konstnärligt verk, vilket inbegriper bl.a. gatamusik.”

Min bedömning utifrån ovanstående är att kommunen med stöd av bemyndigandet inte alls kan föreskriva om begränsningar avseende musikbuller i syfte att minska olägenhet för människors hälsa.

2. Om politikerna i MHN vill ha ett utökat bemyndigande för kommuner att föreskriva om begränsningar av eller villkor för musikbuller än det som finns i 40 § tredje stycket förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd kan man skriva till regeringskansliet och framställa önskemål om utökat bemyndigande. I skrivelsen bör man ange på vilket sätt bemyndigandet ska utökas och en motivering. Det finns flera exempel på nätet där myndigheter framställt önskemål hos regeringen om utökat bemyndigande. I länken nedan hittar ni ett exempel från Boverket.

Det kan tilläggas att det inte är meningsfullt med ett utökat bemyndigande enligt ordningslagen och 1993 års förordning, eftersom föreskrifter om begränsningar avseende musikbuller i syfte att minska olägenhet för människors hälsa inte får meddelas med stöd av ordningslagen.

<https://meetingspublic.stockholm.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen/mote-2021-06-23/agenda/bilaga-boverkets-promemoria-onskemal-om-utokat-bemyndigande-att-meddela-foreskrifter-for-friytor-for-lek-och-utevistelse-vid-skolor-forskolor-fritidshem-och-annan-jamforlig-verksamhetpdf?downloadMode=open#:~:text=ta%20h%C3%A4nsyn%20till%20b%C3%A5de%20friytan%20per%20barn,friytehoven%20i%20olika%20typer%20av%20bebyggelse%2C%20i%C3%B6sa>